

HØRINGSNOTAT 6. mai 2016

Forslag til forskrift om registrering av offentlig støtte i nasjonalt register

1 Innledning

Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) sender med dette på høring forslag til forskrift til lov 27. november 1992 nr. 117 om offentlig støtte. Lov om offentlig støtte § 2 a pålegger støttegivere å registrere tildelt støtte i et nasjonalt register, men nærmere bestemmelser om omfanget av registreringsplikten, innholdet og tidspunkt for registreringsplikt reguleres i forskrift.

2 Bakgrunn

I medhold av EØS-avtalen er Norge forpliktet til å innføre og følge de samme reglene om offentlig støtte som i EU innenfor EØS-avtalens virkeområde. Hva som omfattes av regelverket om offentlig støtte er definert i EØS-avtalen artikkel 61 første ledd. EU har de siste årene revidert regelverket om offentlig støtte. Formålet har vært å oppnå enklere og harmoniserte regler, samt å sikre et konkurransedyktig indre marked. Revisjonen skal også bidra til at EU-kommisjonen (Kommisjonen) og EFTAs overvåkningsorgan (ESA) ved håndhevelsen i saker om offentlig støtte kan fokusere på de sakene som kan ha størst påvirkning på det indre marked.

Endringene i regelverket innebærer at offentlige myndigheter har fått større handlingsrom til å gi offentlig støtte uten at dette må godkjennes av ESA i forkant. Til gjengjeld stilles det strengere krav til støttegiverne om å rapportere og publisere informasjon om støttetiltak, for å sikre kontroll og transparens. Et av virkemidlene for å sikre økt transparens, er at landene fra 1. juli 2016 pålegges å registrere støttetildelinger over en viss terskel i et register for offentlig støtte. Norge har valgt å opprette et nasjonalt register for offentlig støtte som legges til Brønnøysundregistrene.

3 Om forslaget til forskrift

3.1 Omfanget av registreringsplikten

Registreringsplikten gjelder alle tildelinger av offentlig støtte etter EØS-avtalen artikkel 61, når støtten som tildeles ett og samme foretak overstiger 500.000 euro og støtten er tildelt i

medhold av ett og samme nasjonale rettslige grunnlag. Med nasjonalt rettslig grunnlag menes grunnlaget som gir støttemottaker rett til å motta tildelt støtte. Ved enkelttildelinger vil dette ofte være vedtaket om tildeling; ved skatte- og avgiftsfordeler vil det være loven eller forskriften som gir støttemottaker en skatte- eller avgiftsfordel.

Dersom det gjennom ett og samme vedtak tildeles støtte til flere juridiske enheter i samme konsern, skal denne støtten kumuleres ved beregningen av om registreringsterskelen på 500.000 euro er oversteget. Se nærmere om registreringsterskelen i pkt. 3.3.

Det er ikke et EØS-rettslig krav at støttetildelinger under 500 000 euro skal meldes til registeret. Departementet foreslår ikke strengere regler enn det som følger av EØS-avtalen i denne forskriften, men registeret vil være åpent for registrering av støtte under terskelverdien for støttegivere som ønsker det. Forutsetningen er at støtten er tildelt med grunnlag i hhv. Kommisjonsforordning nr. 651/2014 (GBER), ESAs retningslinjer eller EØS-avtalen artikkel 61 (3) bokstav c. Det vil foreløpig ikke være mulig å registrere bagatellmessig støtte eller støtte til tjenester av allmennøkonomisk betydning i registeret.

Departementet vil på sikt vurdere om terskelverdien for registreringsplikt skal senkes og om det også skal pålegges en plikt til å melde inn andre typer støtte (støtte som ikke faller inn under definisjonen av offentlig støtte i EØS-avtalen artikkel 61).

Bestemmelsene om transparens i støtteregulverket stiller krav om at følgende opplysninger meldes til registeret:

- Navn på støttegiver samt organisasjonsnummer
- Navn på støttemottaker samt organisasjonsnummer
- EØS-rettslig grunnlag for å gi støtten
- Navn på støtteordning eller om det er ad hoc-støtte
- Støttebeløpet i NOK eller i intervaller i euro dersom støttetildelingen er en skatte- eller avgiftsfordel
- Støtteinstrument (tilskudd, garanti, lån, skatteordninger mv)
- Tidspunkt for støttetildelingen
- Foretakets størrelse
- Region
- Sektor (NACE kode)
- Støtteordningsnummer gitt av ESA (ESA ID nummer)

3.2 Pliktsubjekt

Det er støttegiver som er ansvarlig for melde inn opplysninger om tildelt støtte i registeret, jf. lov om offentlig støtte § 2 a.

3.3 Støtteordning

En støtteordning er et rammeverk for utdeling av flere enkelttildelinger av støtte.

Departementet vil sørge for at registeret er løpende oppdatert over godkjente støtteordninger. Støttegiverne skal registrere enkelttildelinger under den tilhørende støtteordningen.

Støttegiverne vil måtte velge støtteordning når de registrerer enkelttildelinger, slik at det er

klart hvilken støtteordning enkelttildelingen faller inn under. Støttegiverne kan kun velge mellom støtteordninger de selv er ansvarlige for.

Tildelt støtte kan ikke meldes inn til registeret før støtteordningen har fått angitt støtteordningsnummer av ESA.

3.4 Ad hoc-støtte

Det er mulig å gi enkelttildelinger av støtte *utenom* etablerte støtteordninger, såkalt ad hoc-støtte. Ad hoc-støtte kan tildeles både i medhold av den generelle gruppeunntaksforordningen jf. GBER artikkel 2 (17), som notifisert støtte i medhold av ESAs retningslinjer eller direkte i medhold av EØS-avtalen artikkel 61 (3) bokstav c.

Ad hoc-støtte skal, i likhet med enkelttildelinger under en støtteordning, meldes til registeret dersom tildelt støttebeløp overstiger 500 000 euro.

3.5 Tidspunkt for registrering av støttetildelingen

Informasjonen må meldes inn til registeret innen seks måneder etter at støttemottager får rett til/ krav på støtten. Fristen begynner dermed normalt å løpe fra vedtakstidspunktet, og ikke fra tidspunktet når støtten faktisk blir utbetalt.

Dersom den offentlige støtten blir tildelt gjennom en skatte- eller avgiftsfordel, skal den meldes inn til registeret innen ett år fra det tidspunkt kravet om innlevering av selvangivelse /skattemelding forfaller. 1. januar 2017 trer den nye skatteforvaltingsloven i kraft, og «skattemelding» innføres som en felles betegnelse på selvangivelse, omsetningsoppgave, terminoppgaver og de fleste andre oppgaver som skatte- eller trekkpliktige skal levere. I forskriften brukes derfor begge begrep.

I de tilfellene der skatte- eller avgiftsfordelen ikke fremkommer av selvangivelsen, men rapporteres inn periodisk av støttemottager til Skatteetaten, løper fristen for å melde støtte til registeret fra 31. desember i det året støtten er mottatt. Fristen for å melde inn den mottattstøtte utløper ett år etter dette. For eksempel: Dersom støttemottager i løpet av 2016 har fått avgiftsfritak som til sammen overstiger 500.000 euro, må det samlede avgiftsfritaket meldes til det nasjonale registeret senest innen 31. desember 2017.

3.6 Beregning av tildelt støtte og terskelverdi

Registreringsplikten gjelder støttetildelinger som tilsvarer et beløp på mer enn 500 000 euro.

Ved omregning av det norske støttebeløpet til euro skal støttegiver benytte den offisielle valutakursen fastsatt av EFTAs Overvåkningsorgan. Valutakursen fastsettes i begynnelsen av hvert år og er tilgjengelig på ESAs hjemmeside.

Det er tildelt støtte som skal registreres. Det vil si at det er uten betydning for beregningen av terskelverdien om det tildelte beløpet deles opp og utbetales over tid. Det er ikke tillatt å omgå reglene om registreringsplikt ved å dele tildelt støtte opp i flere vedtak om tildelinger.

3.6.1 Flere støtteinstrument

Dersom et foretak har mottatt støtte i form av flere støtteinstrumenter i én tildeling, for eksempel en kombinasjon av tilskudd og gunstige lån, må støtteelementet for tilskudd og lån slås sammen ved beregning av terskelverdien.

3.6.2 Foretak i konsern

Dersom et foretak tilhører et konsern der flere enheter mottar støtte til samme prosjekt fra samme støtteordning i medhold av det samme nasjonale rettsgrunnlaget, skal den tildelte støtten kumuleres, og terskelverdien beregnes på konsernnivå. Når støttetildelingen meldes inn, skal den imidlertid føres på det foretaket som faktisk mottar støtten. Det vil si at støttegiver i enkelte tilfeller vil måtte melde inn støttetildelingen under 500.000 euro på et enkelt foretak, fordi konsernet foretaket er en del av til sammen har fått tildelt mer enn 500.000 euro.

3.6.3 Beregning av tildelt støtte i form av skatte- og/ eller avgiftsfordel

Støtte som gis i form av skatte- og/eller avgiftsfordel skal beregnes per år. Det vil si at det kun er i de tilfellene der en støttemottager har fått en skatte- eller avgiftsfordel som overstiger 500.000 euro i løpet av ett regnskapsår at støtten er registreringspliktig.

Ved omregning av det norske støttebeløpet til euro skal støttegiver benytte den offisielle valutakursen fastsatt av ESA.

4 Nærmere om de ulike opplysningene som skal registreres

4.1 Støttemottaker

Støttemottaker er den virksomheten som mottar den offentlige støtten.

Dersom et foretak tilhører et konsern skal støttetildelingen meldes inn på det foretaket som faktisk mottar støtten, den såkalte operative støttemottakeren.

Departementet legger til grunn at alle støttemottakere har organisasjonsnummer.

Organisasjonsnummer er nødvendig for at opplysningene skal kunne knyttes opp mot andre registre i Brønnøysund. Muligheten for å knytte opplysninger fra de ulike registrene sammen vil lette utfyllingen av skjemaet ved registrering av støtte.

Departementet ber om tilbakemelding dersom det er støttemottakere som ikke har organisasjonsnummer.

4.2 EØS-rettslig grunnlag for støtten

Offentlig støtte kan tildeles på ulikt rettslig grunnlag. I EØS-retten er det følgende rettslige grunnlag som kan brukes: reglene om bagatellmessig støtte (de minimis støtte), reglene for offentlig støtte til tjenester av allmenn økonomisk betydning, offentlig støtte gitt etter reglene i GBER, og notifisert offentlig støtte. Det er kun enkelttildelingen etter reglene i GBER eller i medhold av en notifikasjon til ESA som må meldes inn til registeret for offentlig støtte.

For enkelttildelingen i medhold av en GBER-ordning eller ad hoc-tildelingen i medhold av GBER, skal den artikkelen i GBER som støtten er tildelt i medhold av meldes inn. Dersom det er gitt støtte til samme prosjekt med hjemmel i ulike artikler, må det gjøres separate innmeldinger for hver artikkel.

For notifiserte ordninger vil det være retningslinjene ordningen er notifisert i medhold av som er det EØS-rettslige grunnlaget, for eksempel ESAs retningslinjer for miljøstøtte. Det samme gjelder for ad hoc-tildelingen som er notifisert i medhold av en av retningslinjene.

For ad-hoc tildelingen og støtteordninger som er notifisert direkte i EØS-avtalen, vil det EØS-rettslige grunnlaget være EØS-avtalen artikkel 61 (3) bokstav c.

Det finnes også noen støtteordninger som ble opprettet før EØS-avtalen trådte i kraft og som verken er notifisert eller meldt under GBER, jf. ODA-avtalen protokoll 3 del II artikkel 1 bokstav b. Slike støtteordninger og tildelingen omtales ofte som eksisterende støtte. Støttetildelingen under slike ordninger, skal registreres med pre-1994 som EØS-rettslig grunnlag.

Det EØS-rettslige grunnlaget for å tildele støtte betegnes også noen ganger som "formålet med støtten" (det engelske begrepet i EU- og EØS-regelverket er "aid objective"), men det nasjonale registeret vil kun bruke uttrykket "EØS-rettslig grunnlag".

4.3 Støttebeløp

Støttebeløp for enkelttildelingen skal registreres i NOK med eksakt beløp.

Det er tildelt støttebeløp som skal tas inn i registeret. Det betyr at dersom det faktisk utbetalte støttebeløpet er mindre enn det som er vedtatt tildelt, vil dette ikke fremkomme av registeret.

Ved støtteinstrumenter som lån, forskudd, risikofinansiering og garantier, skal både verdien av støtteelementet og henholdsvis lånebeløpet, forskuddsbeløpet, finansieringsbeløpet og garantibeløpet føres i registeret.

Støtte i form av skatte- og avgiftsfordeler og støtte i medhold av GBER artikkel 16 (regional byutviklingsstøtte) og artikkel 21 (risikofinansiering) skal oppgis i intervaller. Disse

intervallene er spesifisert i den generelle gruppeunntaksforordningen artikkel 9, og i noen av ESAs retningslinjer. Intervallene vil bli oppgitt i euro i det nasjonale registeret.

Ved omregning av det norske støttebeløpet til euro skal støttegiver benytte den offisielle valutakursen fastsatt av ESA.

4.4 Støtteinstrument

Støttegiver skal melde inn hvilket støtteinstrument som brukes. En støttetildeling kan gjøre bruk av flere støtteinstrument, som for eksempel en kombinasjon av tilskudd og garantier. Når denne støtten skal meldes inn, må den registreres som separate tildelinger. Men når terskelverdien skal beregnes, vil støtten likevel regnes som én tildeling.

4.5 Foretakets størrelse

Det EØS-rettslige regelverket om offentlig støtte åpner ofte for å tildele mer offentlig støtte til små og mellomstore bedrifter (SMBer) enn til store bedrifter. Det skal derfor meldes inn om støttemottaker er en liten/ mellomstor bedrift (SMB) eller stor bedrift. Det er støttemottakers størrelse på tidspunktet for støttetildelingen som er avgjørende for hva som meldes inn. For bedrifter som mottar skatte- og/eller avgiftsfordeler legges størrelsen på registreringstidspunktet til grunn.

ESA har i retningslinjene om statsstøtte kapittel 10 (State aid guidelines¹) definert hva som skal anses som henholdsvis små, mellomstore og store bedrifter. Definisjonene er også tatt inn i vedlegg 1 til GBER.

4.6 Region

Støttegiver skal melde inn i hvilken region støttemottaker er operativ på tildelingstidspunktet. Region skal registreres på fylkesnivå (NUTS III). Det skal kun meldes inn én region per støttetildeling. Dersom et prosjekt som mottar støtte gjennomføres to steder, skal støtten meldes for den regionen hvor den største delen av prosjektet gjennomføres.

Dersom et selskaps hovedkontor er i Oslo, mens prosjektet det gis støtte til blir gjennomført i Trondheim, skal den aktuelle regionen være Sør-Trøndelag. Dersom et konsern har sitt hovedkontor i Trondheim, men det er en underenhet som mottar støtten og som er lokalisert i Tromsø, skal den aktuelle regionen være Troms. Dersom prosjektet som mottar støtte delvis gjennomføres i Sør-Trøndelag, og delvis i Nord-Trøndelag, skal støtten registreres i den regionen hvor største del av prosjektet er lokalisert.

¹ <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>

4.7 Sektor

Det skal kun registreres en sektor per støttemottager per støttetildeling. Det internasjonale NACE systemet skal anvendes, og sektoren meldes inn på én desimals-nivå.

Dersom en støttemottaker er aktiv innen flere sektorer, vil sektorvalget avgjøres av hvilken sektor prosjektet som mottar støtte ligger innenfor. Dersom også prosjektet ligger innenfor flere sektorer med ulike NACE koder, skal den sektoren prosjektet har sterkest tilknytning til, velges.

4.8 Støtteordningsnummer

ESA tildeler støtteordningsnummer til støtteordninger.

Når en støttegiver sender inn en forenklet melding om en ny støtteordning under den generelle gruppeunntaksforordningen (GBER), tildeler ESA et støtteordningsnummer (ESA ID).

ESA tildeler også støtteordningsnummer til godkjente notifiserte ordninger. Dette er det samme som nummeret på vedtaket som godkjenner ordningen.

5 Forslag til forskrift

Forskrift xx.juni 2016 nr. xxx om registrering av tildelt offentlig støtte

Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet xxx.juni 2016 med hjemmel i lov 27. november 1992 nr. 117 om offentlig støtte

§ 1 Virkeområde

Støttegiver må melde opplysninger om tildelt offentlig støtte som omfattes av EØS-avtalen artikkel 61 (1) til registeret for offentlig støtte når terskelverdien i § 2 er nådd, jf. lov om offentlig støtte § 2a. Meldeplikten gjelder tildelt støtte med grunnlag i Kommisjonsforordning nr. 651/2014 (GBER), ESAs retningslinjer eller EØS-avtalen artikkel 61 (3) bokstav c.

§ 2 Terskel for registreringsplikt

Støttetildelinger som tilsvarer et beløp på 500 000 euro eller mer skal meldes til registeret.

I tilfeller der flere foretak i samme konsern er tildelt støtte til samme prosjekt, fra samme støtteordning, i medhold av det samme nasjonalt rettsgrunnlaget, skal tildelt støtte for alle foretakene kumuleres for å beregne om terskelverdien for registreringsplikt er nådd. Terskelverdien vil være nådd i slike tilfeller, dersom konsernet samlet har mottatt et

støttebeløp som tilsvarer 500 000 euro eller mer. Når støttetildelingen meldes inn og registreres, skal de enkelte tildelingene innenfor konsernet likevel meldes og registres knyttet til den enkelte støttemottaker.

Ved omregning av det norske støttebeløpet til euro for kontroll av om terskelverdien er nådd, skal støttegiver benytte den offisielle valutakursen fastsatt av EFTAs Overvåkningsorgan, ESA.

§ 3 Støttegivers meldeplikt

Støttegiver er ansvarlig for å melde støttetildelingen som beskrevet i §§ 1 og 2 til nasjonalt register for offentlig støtte.

Støttegiver skal gi opplysninger om støttetildelingen som beskrevet i § 4.

§ 4 Meldepliktige opplysninger

Om hver enkelt støttetildeling skal følgende opplysninger meldes til registeret:

- 1) Opplysninger om støttegiver:
 - a) Navn og organisasjonsnummer**
- 2) Opplysninger om støttemottaker:
 - a) Navn og organisasjonsnummer*
 - b) Støttemottakers størrelse**
- 3) Opplysninger om støttetildelingen:
 - a) Tidspunkt for støttetildelingen*
 - b) Størrelsen på tildelt støtte. Tildelt støttebeløp skal som hovedregel angis i norske kroner, men dersom støttetildelingen gis i form av en skatte- eller avgiftsfordel skal støttebeløpet isteden angis i intervaller i euro.*
 - c) Hvilken støtteordning tildelingen hører inn under, alternativt om tildelingen er ad hoc-støtte, herunder opplysninger om ESA ID-nummer for støtteordningen eller ad hoc-støtten.*
 - d) EØS-rettslig grunnlag for å gi støtten*
 - e) Støtteinstrument (tilskudd, garanti, lån, skatteordninger mv)*
 - f) Region*
 - g) Sektor**

I tillegg til de nevnte meldepliktige opplysninger kan det i forbindelse med meldingen samles inn opplysninger av administrativ karakter.

§ 5 Organisasjonsnummer

Det er en forutsetning for å melde offentlig støtte til registeret at støttemottaker har organisasjonsnummer.

§ 6 Meldefrist

Informasjonen må meldes innen seks måneder fra tidspunktet den offentlige støtten ble tildelt.

Skatteetaten er ansvarlig for å melde inn offentlig støtte i form av skatte- og avgiftsfordeler. I de tilfellene der skatte- eller avgiftsfordelen ikke fremkommer av selvangivelsen eller periodiske innrapporteringer/skattemelding, skal støttemottaker rapportere inn skatte- eller avgiftsfordelen til Skatteetaten. Skatteetaten fastsetter nærmere regler for innrapportering av slike opplysninger.

Dersom den offentlige støtten ble gitt i form av skatte- eller avgiftsfordel, skal den meldes innen ett år fra fristen for innlevering av selvangivelse/ skattemelding.

Dersom opplysningene fremkommer i form av innleverte omsetningsoppgaver eller annen periodisk rapportering, løper fristen for å melde støtten til registeret fra 31. desember i det året støtten er mottatt. Fristen for å melde støtten til registeret er ett år.

§ 7 Elektronisk innsending

Innsending skal foretas elektronisk, med den form og fremgangsmåte som er anvist av registerfører.

§ 8 Om føring av registeret

Registeret for offentlig støtte føres av Registerenheten i Brønnøysund (Brønnøysundregistrene).

Dersom meldingen tilfredsstillende gjeldende krav til form og fremgangsmåte, skal opplysningene registreres i registeret.

Brønnøysundregistrene vil ikke foreta en etterkontroll av at de registrerte opplysningene er korrekte.

§ 9 Tilgang til registrerte opplysninger

Enhver har rett til tilgang til opplysninger som er registrert i registeret for offentlig støtte.

Registerfører skal sørge for at slik tilgang gis, gjennom elektroniske løsninger som er tilgjengelige for alle. Såfremt en slik løsning er tilgjengelig har registerfører ikke plikt til å gi tilgang til opplysningene på annen måte, og bestemmelsene i forskrift om gebyr til Brønnøysundregistrene kommer i så fall ikke til anvendelse.

Registerfører skal påse at opplysningene i registeret er tilgjengelig for allmenheten i minst ti år, regnet fra dato for støttetildeling.

§ 10 Ikrafttreden

Denne forskrift trer i kraft fra 1. juli 2016.